

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
към катедра „Теория на физическото възпитание“ при НСА „Васил Левски“

от доц. д-р Георги Владимиров Игнатов
СУ „Св. Климент Охридски“, Департамент по спорт,
катедра „Спортни игри и планински спортове“

ТЕМА: *„Региональные аспекты физического развития казахстанских школьников с учетом морфометрических показателей“*

*„Регионални аспекти на физическото развитие на казахстанските ученици
с отчет на морфометрическите показатели“*

Автор на дисертационния труд: Сабит Акимбаевич Абилдабеков

Научен ръководител: доц. Владимир Чернев, д-р

Втори научен ръководител: проф. дбн Йосиф Фанцович Андушишин

В съвременния етап на развитие на казахстанското общество е налице противоречието относно нивото на физическото развитие и подготвеността на учениците след т.нар. постсъветски период. Всичко свързано с внедряването на съвременни подходи в обучението по ФВС за усъвършенстване на физическата подготвеност на учениците от общообразователните училища, като се взимат предвид регионалните климатични и екологични особености, заслужава одобрение и засилен изследователски интерес. Такава е и моята гледна точка от която ще анализирам и оценявам идеите и резултатите в предложеният труд.

Дисертационният труд е оформен в едно книжно тяло с обем от 199 стандартни страници, разделени на въведение, пет глави, литература и приложения. Онагледяването е осъществено чрез 46 фигури, 41 таблици и 8 приложения. Ползваната литература съдържа общо 218 източника, от които 189 на кирилица, 16 на латиница, 8 документални източника и 5 интернет сайта.

В глава първа в обем от 47 страници е направен много обстоен дедуктивно-логически теоретичен анализ на особеностите на физическата подготовка и физическото развитие на учениците от изследваните региони през XX век от 1970 до 1990 г. и през

съвременния период от 2000 до 2016 г. Разкрити са съвременните методи за оценка на нивото на физическа подготовка на учениците в часовете по физическо възпитание. Запознати сме с регионалните аспекти на физическото възпитание на учениците от 1970 до 1990 г, както и с възгледите на учените за съвременния период от 2000 до 2016 г. по регионалните проблеми на физическото възпитание на учениците в Казахстан. В края на първа глава е представена кратка концепция на изследването.

В глава втора, в обем от 15 страници формулираните цели и задачи са поставени коректно, като ясно и точно отразяват научната идея. Авторът е описал обекта, предмета и контингента на своето изследване. В средата на първа глава, докторантът е разработил кратка и ясна и добре построена работна хипотеза, която формира концепцията на дисертационния труд. Подробно е описана организацията на изследването, а приложените изследователски методи дават възможност за обективен анализ към постигането на целта и задачите на труда. В структурно отношение, разработването на глава втора е научно обосновано и удовлетворява напълно, а съдържанието и допринася за високата стойност на дисертационния труд.

В глава трета, в обем от 59 страници докторантът прави обстоен анализ на физическата подготвеност на учениците от анализирания региони и факторите, които ги определят. В подглава 3.1. е разгледана спецификата на планиране на учебния процес по учебния предмет „физическа култура“ и неговата реализация в разглежданите региони. В подглава 3.2. са разгледани особеностите на климато-географските и екологичните особености на регионите, които са предмет на изследването. Подробно са разгледани и екологичните проблеми. В подглава 3.3. подробно сме запознати с физическата подготовка на учениците от трите области, а в подглава 3.4. е представена готовността на учителите по физическо възпитание и бъдещите специалисти за работата им в областта на физическата култура.

В глава четвърта, в обем от 29 страници е представена и характеризирана експерименталната програма на автора. Направени са предложения относно планираните документи, отчитайки регионалните особености, както и регионално-националните компоненти в подготовката на бъдещите специалисти. Представена е реализацията на физическото възпитание върху учениците в изследваните райони, основано на здравето и личностно-ориентирания подход, както и експерименталното изследване на готовността

на учителите и студентите по физическа култура за работа в регионалните условия. Много нагледно са представени резултатите и настъпилото изменение в мотивацията на учениците в занятията по физическа култура и спорт в хода на експеримента. Проследена е динамиката на физическата подготвеност и физическото развитие на учениците от изследваните региони в Казахстан в процеса на експеримента. Анализът на резултатите в тази глава дава възможност да се изведат важни за теорията и практиката обобщения. Положен е огромен изследователски и анализаторски труд, който по мащабност напълно задоволява изискванията на една докторска работа.

В глава пета е направено обсъждане на резултатите от проведените изследвания. Представени са изводи (заключение) на база цялостната разработка. Дисертационния труд завършва с научно-практически препоръки.

Направеният задълбочен анализ на резултатите от физическата подготвеност и физическото развитие на учениците от изследваните региони в Казахстан е многостранен, обоснован и подкрепен с аналитична научна мисъл и обобщения. Резултатите от проведените изследвания са обработени с подходящ математико-статистически инструментариум.

Изводите и препоръките кореспондират и се основават на решаването на поставените изследователски задачи и произтичат от направения анализ, като дават отговор на формулираната научна хипотеза.

Като основни приноси на дисертационния труд бих посочил:

1. Разкрити са регионалните климатични и екологични особености, както и факторите определящи спецификата на физическата подготвеност в обучението по физическо възпитание и спорт в Република Казахстан.
2. Разработена и експериментирана е методика с доказан формиращ ефект за обучение по физическо възпитание, съобразно регионалните особености.
3. Разработени са научнообосновани методически препоръки за учителите по физическа култура и студентите със специалност ФВС за усъвършенстване процеса на обучение на учениците от средното общообразователно училище в различните региони на Република Казахстан.

4. Доказана е необходимостта от корекции в учебните планове на студентите и необходимостта от съвременни подходи в обучението по ФВС за усъвършенстване на физическата подготвеност на учениците.

Приносите на дисертационния труд имат както научно, така и научно-приложно значение и допринасят за обогатяване на знанията в областта на физическото възпитание и спорта и по-конкретно, относно физическата подготвеност и физическото развитие на учениците.

Докторантът е публикувал пет статии, които напълно отразяват научните резултати по темата.

Въз основа на гореизложеното и отчитайки личностните качества на авторът считам, че дисертационният труд на тема: *„Регионални аспекти на физическото развитие на казахстанските ученици с отчет на морфометрическите показатели“* е разработен на необходимото научно ниво и е с висока теоретична и приложна стойност. Това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури при НСА „Васил Левски“ да присъдят на Сабит Акимбаевич Абилдабеков образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“.

14. 06. 2018 г.

Член на научното жури:

/доц. Георги Игнатов, д-р/